

Cauza C-519/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

9 iulie 2019

Instanța de trimitere:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

13 iunie 2019

Reclamantă:

Passenger Rights spółka akcyjna din Varșovia

Pârâtă:

Ryanair DAC din Dublin (Irlanda)

[OR 1] [omissis]

ORDONANȚĂ

Data: 13 iunie 2019

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy
[Tribunalul Regional din Varșovia Secția XXIII Comercială de Apel] [omissis]

[omissis]

după deliberarea [omissis]

[omissis]

asupra acțiunii introduse de Passenger Rights spółka akcyjna din Varșovia
(anterior: Passenger Rights sp. z o.o. din Varșovia)

împotriva Ryanair DAC din Dublin (Irlanda)

pentru plată

ca urmare a apelului formulat de reclamantă

împotriva hotărârii Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie [Tribunalul Districtual pentru capitala Varșovia din Varșovia]

din 15 februarie 2019 [*omissis*]

dispune:

în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare preliminară:

articolul 2 [lit.] b), [articolul] 3 alineatul (1) [și] 2 și [articolul] 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE [a Consiliului] din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și articolul 25 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială – în ceea ce privește examinarea validității unei convenții atributive de competență, trebuie interpretate în sensul că lipsa unei negocieri individuale a clauzelor contractuale și clauzele abuzive rezultate dintr-o convenție atributivă de competență pot fi invocate și de beneficiarul final al unei creanțe cesionate de la un consumator, care nu are însă el însuși calitatea de consumator?

[OR 2]

Motivare

1. SITUAȚIA DE FAPT ÎN CAUZĂ ȘI PROCEDURA

Reclamanta Passenger Rights spółka akcyjna din Varșovia a solicitat obligarea pârâtei Ryanair DAC din Dublin (Irlanda) la plata către reclamantă a unei despăgubiri în valoare de 250 de euro pentru anularea zborului de la Milano la Varșovia.

În întâmpinare, pârâta a invocat necompetența instanței poloneze și a solicitat respingerea acțiunii. Pârâta a arătat că contractul de transport a fost încheiat pe baza Termenilor și Condițiilor Generale de Transport ale Ryanair, pe care pasagerul le-a acceptat prin cumpărarea biletului de avion pe internet. Pârâta a mai arătat că, potrivit prevederilor punctului 2.4 din Termenii și Condițiile Generale de Transport, cu excepția cazului în care este specificat altfel în Convenție sau în legislația aplicabilă, contractul de transport încheiat cu pârâta - transportator, Termenii și Condițiile privind Transportul și Regulamentele pârâtei vor fi interpretate în conformitate cu legislația din Irlanda, iar orice litigiu apărut ca urmare sau în legătură cu contractul de transport va fi soluționat de instanțele de judecată din Irlanda. Pârâta a arătat că reclamanta, în calitate de cesionar al

creanței de la pasager, trebuie să respecte convenția atributivă de competență în favoarea instanțelor din Irlanda.

Prin hotărârea din 15 februarie 2019, prima instanță nu a respins acțiunea, în mod similar, de altfel, altor instanțe poloneze în câteva zeci de cauze analoge. Tribunalul de primă instanță a explicat că, într-adevăr, cedentul creanțelor a căror plată se solicită prin acțiunea introdusă și pârâta au încheiat o convenție atributivă de competență prin care au stabilit că legislația aplicabilă contractului de transport este legislația din Irlanda, iar orice litigiu apărut ca urmare sau în legătură cu acest contract va fi soluționat de instanțele de judecată din Irlanda, cu toate acestea Tribunalul Districtual care judecă prezenta cauză este de părere că convenția indicată nu a creat obligații pentru cedentul creanței (pasagerul). Întemeindu-se, astfel, pe articolul 3 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii [, potrivit căruia] o clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului.

Pârâta a formulat apel, arătând că regimul special de protecție a consumatorului prevăzut de dreptul Uniunii se referă doar la consumatorul final, care este persoană [OR 3] particulară, care nu desfășoară nici activitate economică, nici profesională. Pârâta a arătat că reclamanta nu este consumator, așadar nu poate beneficia de protecția jurisdicțională prevăzută pentru contractele încheiate cu consumatorii. Pârâta a invocat, printre altele, încălcarea articolului 1099 paragraful 1 k.p.c. [Codul de procedură civilă] [și] a articolului 17 alineatul (3) coroborat cu articolul 19 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului („Regulamentul Bruxelles I bis”) prin neaplicarea acestuia și, drept urmare, prin aprecierea că dispozițiile condițiilor generale de transport și ale regulamentelor nu creează obligații pentru consumator și, în consecință, nici pentru reclamantă. Pârâta a mai invocat încălcarea articolului 385¹ k.c. [Cod civil] coroborat cu articolul 385³ punct 23 k.c. coroborat cu articolul 509 k.c. prin aplicarea acestora în cauza de față, în special prin aprecierea că dispozițiile Termenilor și Condițiilor Generale de Transport ale pârâtei care exclud competența instanțelor poloneze nu au creat obligații pentru consumator (predecesorul în drept al reclamantei) și, în consecință, nici pentru reclamantă în calitate de cesionar.

1. DREPTUL UNIUNII:

Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

Articolul 25

1. Dacă prin convenția părților, indiferent de domiciliul acestora, competența de soluționare a litigiului care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective, cu excepția cazului în care convenția este nulă și neavenită în privința condițiilor de fond în temeiul legislației statului membru respectiv. Această competență este exclusivă, cu excepția unei convenții contrare a părților. Convenția atributivă de competență se încheie:

a) în scris sau verbal cu confirmare scrisă;

b) într-o formă conformă cu obiceiurile statornicite între părți; sau

c) în comerțul internațional, într-o formă conformă cu uzanța cu care părțile sunt sau ar trebui să fie la curent și care, în cadrul acestui tip de comerț, este cunoscută pe larg și respectată cu regularitate de către părțile la contractele de tipul pe care îl implică domeniul comercial respectiv.

2. Orice comunicare sub formă electronică care permite consemnarea durabilă a convenției este considerată ca fiind „în scris”.

[OR 4] 3. Instanța sau instanțele dintr-un stat membru cărora printr-un act constitutiv al unui trust li s-a atribuit competență au competență exclusivă în orice acțiune introdusă împotriva unui fondator, trustee sau beneficiar al unui trust dacă în cauză sunt relațiile dintre acele persoane sau drepturile ori obligațiile acestora în cadrul trustului.

4. Convențiile atributive de competență, precum și prevederile similare din actele constitutive ale unui trust nu au efect juridic dacă sunt contrare dispozițiilor articolelor 15, 19 sau 23 ori dacă instanțele de la competența cărora acestea derogă au competență exclusivă în temeiul articolului 24.

5. O convenție atributivă de competență care face parte dintr-un contract este considerată o convenție independentă de celelalte clauze ale contractului.

Valabilitatea unei convenții atributive de competență nu poate fi contestată doar pe motivul că respectivul contract nu este valabil.

Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii

Articolul 2

În sensul prezentei directive:

1. „clauzele abuzive” înseamnă clauzele contractuale definite la articolul 3;

2. „consumator” înseamnă orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale, antreprenoriale sau profesionale;

Articolul 3 alineatele (1) și (2)

1. O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului. În domeniul de aplicare a tratatelor și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevăd, se interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate.

[OR 5] Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot adopta orice norme în vederea interzicerii acestor discriminări. Se consideră întotdeauna că o clauză nu s-a negociat individual atunci când a fost redactată în prealabil, iar, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzei, în special în cazul unui contract de adeziune.

Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea prezentului articol pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a acestuia indică faptul că este, cu toate acestea, un contract de adeziune.

În cazul în care orice vânzător sau furnizor pretinde că s-a negociat individual o clauză standard, acestuia îi revine sarcina probei.

Articolul 6 alineatul (1)

1. Statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor, în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să angajeze părțile prin aceste clauze, în cazul în care poate continua să existe fără clauzele abuzive.

2. REGLEMENTAREA NAȚIONALĂ

- Kodeks cywilny [Codul civil] din 10 mai 2018 (Dz.U.2018, poz. 1025);
- Kodeks postępowania cywilnego [Codul de procedură civilă] din 14 iunie 2018 (Dz.U. 2018, poz. 1360)

Articolul 1099 paragraful 1 k.p.c.

În cazul în care nu există temeiuri care să justifice competența națională într-o cauză, dar desfășurarea procedurilor în fața unei instanțe sau altei autorități a unui stat străin nu este posibilă sau nu se poate solicita desfășurarea acesteia, cauza va

fi de competența instanțelor naționale, dacă are o legătură suficientă cu ordinea juridică poloneză.

Articolul 385¹, 385³ punctul 23, 509 k.c.

[OR 6] (385¹) 1. Clauzele unui contract încheiat cu un consumator care nu au fost negociate individual nu creează obligații pentru consumator, atunci când acestea definesc drepturile și obligațiile acestuia într-un mod care contravine bunelor moravuri, cu încălcarea gravă a intereselor sale (clauze contractuale ilicite). Această dispoziție nu se aplică clauzelor care se referă la principalele prestații ale părților, în special la preț sau la remunerație, atunci când sunt formulate în mod univoc.

2. În cazul în care o clauză contractuală nu creează obligații pentru consumator în temeiul paragrafului 1, celelalte clauze contractuale rămân obligatorii pentru părți.

3. Se va considera că nu au fost negociate individual acele clauze contractuale asupra cărora consumatorul nu a avut o influență reală. Această dispoziție se referă, în special, la clauzele contractuale preluate dintr-un model de contract propus consumatorului de către cealaltă parte la contract.

4. Sarcina probării faptului că o clauză a fost negociată în mod individual revine părții care invocă acest lucru.

(385³ punctul 23) În cazul unor neclarități, se va considera că sunt clauze ilicite acelea care, în special: exclud competența instanțelor poloneze sau trimit o chestiune spre soluționare unui tribunalului arbitral polonez sau străin sau unei alte autorități sau impun judecarea cauzei de către o instanță, care, potrivit legii, nu are competență teritorială.

(509) 1. Un creditor poate, fără acordul debitorului, să transmită creanța către un terț (cesiune de creanță), cu excepția cazului în care legea, o restricție contractuală sau natura obligației nu permite aceasta.

2. Odată cu creanța se transmit toate drepturile aferente acesteia, în special dreptul la dobânzi de întârziere.

ÎNDOIELILE INSTANȚEI DE TRIMITERE:

1. În economia generală a Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, competența instanțelor statului membru pe teritoriul căruia se află domiciliul pârâtului este un principiu general, enunțat la articolul 4 din acest Regulament. Numai prin derogare de la acest principiu dispoziția respectivă prevede cazuri enumerate limitativ în care pârâtul poate fi sau trebuie să fie chemat în judecată în fața unei instanțe a unui alt stat membru. Normele de competență care derogă de la acest [OR 7] principiu general trebuie să fie interpretate în mod strict, ceea ce înseamnă

că acestea nu pot fi interpretate într-un mod care să depășească aplicarea acestora în cazurile prevăzute explicit de Regulament (a se vedea Hotărârea CJUE din 25 ianuarie 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37; Hotărârea CJUE din 20 ianuarie 2005, Gruber, C-464/01, EU:C: 2005:32, punctul 32).

2. Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin Hotărârea din 9 iulie 2009, Peter Rehder împotriva Air Baltic Corporation [C-204/08, EU:C:2009:439] a hotărât că articolul 5 punctul 1 litera (b) a doua liniuță din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui transport aerian de persoane dintr-un stat membru cu destinația într-un alt stat membru, efectuat în temeiul unui contract încheiat cu o singură companie aeriană, care este operatorul de transport efectiv, instanța competentă să judece o cerere de compensații întemeiată pe acest contract de transport și pe Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 este, la alegerea reclamantului, instanța în competența teritorială a căreia se găsește locul de plecare sau locul de sosire a avionului, astfel cum aceste locuri sunt convenite în contractul respectiv. În cauza de față, locul de plecare a fost Polonia.
3. În cadrul prezentei cauze, pasagerul – cedent al creanțelor a căror plată se solicită prin acțiunea introdusă și pârâta au încheiat doar o convenție atributivă de competență prin care au stabilit că legislația aplicabilă contractului de transport este legislația din Irlanda, iar orice litigiu apărut ca urmare sau în legătură cu acest contract va fi soluționat de instanțele de judecată din Irlanda. Prima instanță a apreciat că convenția indicată nu a creat obligații pentru cedentul creanței (pasagerul) întrucât, în lumina articolului 3 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, clauzele unui contract ale cărui condiții nu au fost negociate individual, se consideră ca fiind abuzive în cazul în care se află în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului. Prima instanță a apreciat că dispozițiile condițiilor generale de transport și ale regulamentelor nu au fost negociate cu consumatorul și, în consecință, nu creează obligații pentru reclamantă – cesionarul creanței. Prima instanță a invocat, de asemenea, dispoziții identice ale dreptului național, și anume cele ale articolului 385¹ k.c. coroborat cu articolul 385³ punctul 23 k.c., din care rezultă protecția specială de drept material a consumatorului.

[OR 8]

4. Potrivit articolului 25 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și

comercială, dacă prin convenția părților, indiferent de domiciliul acestora, competența de soluționare a litigiului care a survenit sau poate surveni în legătură cu un raport juridic determinat revine instanței sau instanțelor dintr-un stat membru, competența revine acelei instanțe sau instanțelor respective, cu excepția cazului în care convenția este nulă și neavenită în privința condițiilor de fond în temeiul legislației statului membru respectiv. Această competență este exclusivă, cu excepția unei convenții contrare a părților.

5. Trebuie arătat faptul că, în urma unui contract de cesiune, creanța deținută de consumator a trecut asupra unei entități persoană juridică. În lumina dispozițiilor de drept național și a jurisprudenței actuale a Sąd Najwyższy [Curtea Supremă], este permis transferul chiar și al unei creanțe considerate abuzivă, iar consumatorul, încredințând recuperarea acestei creanțe unei entități profesioniste, are șanse mai mari de executare a creanței respective decât în cazul în care ar acționa pe cont propriu în relația cu comerciantul ale cărui practici ilicite a căzut victimă anterior. Caracterul abuziv al clauzelor contractuale poate determina apariția unei creanțe doar în favoarea consumatorului, însă creanța respectivă poate fi executată prin achitarea obligației către o altă entitate, printre altele prin cesiunea creanței în scopul încasării, și anume pentru recuperarea de către cesionar a creanței transferate în nume propriu, dar în contul consumatorului care a efectuat cesiunea. În acest mod nu se aduce atingere intereselor consumatorului. Caracterul ilicit al unei clauze contractuale poate fi constatat în cadrul unei acțiuni introduse împotriva debitorului pentru plată de către comerciantul care a dobândit dreptul de creanță [omissis]. Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] nu a analizat însă chestiunea de mai sus sub aspectul interpretării dreptului Uniunii.
6. Sąd Okręgowy [Tribunalul Regional] își manifestă îndoiala dacă, în lumina articolului 3 alineatul (1) [și a articolului] 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, cesionarul unei creanțe de la un consumator poate fi considerat și el un consumator, pentru că această evaluare implică premisele examinării valabilității unei convenții atributive de **[OR 9]** competență. Este neîndoielnic faptul că reclamanta - cesionarul creanței este comerciant și acesta a preluat creanța de la pasager (consumator) în cadrul activității economice pe care o desfășoară. Apare astfel întrebarea dacă acesta poate invoca drepturile care revin de facto consumatorului în ceea ce privește prorogarea convențională a competenței sau dacă instanța națională are dreptul de a controla această prorogare convențională sub aspectul protecției consumatorului în lumina articolului 3 alineatul (1) [și a articolului] 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului.
7. În lumina actelor Uniunii, consumator este considerat orice persoană fizică care acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale, antreprenoriale sau profesionale. „Consumator” este definit ca fiind opusul noțiunii de „agent economic care desfășoară activități comerciale” (Hotărârile CJUE: din 3 iulie 1997, Benincasa, C-269/95, EU:C: 1997:337, punctul 16; din 20 ianuarie 2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, punctul 36). În lumina Directivei

93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, noțiunea de „consumator” este definită ca orice persoană fizică care acționează în scopuri care nu sunt legate de ocupația, activitatea sa comercială sau profesională. În Hotărârea din 19 ianuarie 1993, Shearson Lehman Hutton/TVB (C-89/91, EU:C:1993:15), Curtea de Justiție a arătat că regimul particular de protecție a consumatorului prevăzut în dreptul Uniunii urmărește să garanteze o protecție corespunzătoare a consumatorului în calitate de parte la contract considerată defavorizată din punct de vedere economic și mai puțin experimentată din punct de vedere juridic decât cocontractantul său, care nu trebuie să fie descurajat[ă] să inițieze acțiuni în justiție prin faptul că este obligată să introducă acțiunea în fața instanțelor din statul pe teritoriul căruia este domiciliat cocontractantul acestuia. În aceeași cauză, Curtea a mai apreciat că dispozițiile se referă doar la consumatorul final care este persoană particulară, care nu desfășoară nici activitate economică, nici profesională.

8. În jurisprudența Curții, noțiunea „consumator” trebuie să fie interpretată în mod restrictiv, prin referire la poziția persoanei respective într-un anumit contract, în raport cu natura și cu finalitatea acestuia, iar nu la situația subiectivă a persoanei menționate, una și aceeași persoană putând fi considerată consumator în cadrul anumitor operațiuni și operator economic în cadrul altor operațiuni (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1997 Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, punctul 16, Hotărârea din 20 ianuarie Gruber, C-464/01, EU: C: 2005:32, punctul 36).

[OR 10]

9. Îndoiala instanței de trimitere se referă la faptul dacă, în urma cesiunii creanței de către consumator către un comerciant, acest din urmă agent economic se subrogă în drepturile consumatorului și poate invoca regimul avantajos al Uniunii referitor la protecția calității de consumator, care rezultă, printre altele, din articolul 3 alineatul (1) [și din articolul] 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993. Așa cum a arătat Curtea într-un alt context, cesiunea de creanță nu poate, prin ea însăși, să aibă influență asupra determinării instanței competente (hotărâri CJUE: din 18 iulie 2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490; din 21 mai 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335). Curtea a mai arătat că o cesiune precum cea în discuție în litigiul principal nu poate crea un nou for special anume pentru consumatorul cesionar. Curtea a apreciat că, în situația în care creanța care intră în sfera unei materii delictuale și cvasidelictuale strâns legate de locul în care s-a produs fapta prejudiciabilă, atunci cesiunea creanței de către creditorul inițial către o altă persoană nu are influență asupra determinării instanței competente. Așadar, în aprecierea Curții, o importanță esențială o are caracterul creanțelor, categoria acestora, care afectează determinarea competenței. Cesiunea creanței nu îi modifică caracterul de obligație inițială, prin urmare competența rămâne neschimbată.
10. În Hotărârea din 7 februarie 2013, Refcomp (C-543/10, EU:C:2013:62) Curtea a apreciat că convenția atributivă de competență poate, în principiu, să producă

efecte doar în raporturile dintre părțile care și-au dat acordul la încheierea contractului. Este vorba, așadar, de o convenție între părți. Pentru a putea invoca convenția atributivă de competență față de un terț, este necesar, în principiu, acordul acelei persoane.

11. În schimb, după cum se pare, în cauza C-498/16 [, în care s-a pronunțat Hotărârea] din 25 ianuarie 2018, Schrems, Curtea a apreciat că, întrucât regimul special instituit la articolul 15 și următoarele din Regulamentul nr. 44/2001 este inspirat de scopul protejării consumatorului ca parte contractantă considerată defavorizată din punct de vedere economic și mai puțin experimentată din punct de vedere juridic decât cocontractantul său, consumatorul nu este protejat decât în măsura în care este el însuși solicitant sau pârât într-o procedură. Prin urmare, solicitantul care nu este el însuși parte la contractul de consum în discuție nu poate beneficia de forul consumatorului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 ianuarie 1993, Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, punctele 18, 23 și 24). Aceste considerații trebuie să se aplice și în privința unui consumator cesionar al drepturilor altor consumatori.

[OR 11] Potrivit Curții, normele de competență stabilite în materia contractelor încheiate de consumatori, prin articolul 16 alineatul (1) din regulamentul menționat se aplică, în conformitate cu textul acestei prevederi, numai acțiunii introduse de consumator împotriva celeilalte părți la contract, ceea ce implică în mod necesar încheierea unui contract de către consumator cu profesionistul vizat (Hotărârea din 28 ianuarie 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, punctul 32). Condiția privind existența unui contract încheiat între consumator și vânzătorul sau furnizorul vizat permite garantarea previzibilității atribuirii competenței, care este unul dintre obiectivele Regulamentului nr. 44/2001, după cum reiese din considerentul (11) al acestuia.

12. Pe fondul acestor decizii, apare întrebarea dacă pentru stabilirea competenței unei instanțe și a valabilității unei convenții atributive de competență este esențial caracterul „inițial” al obligației sau dacă profesionistul cesionar al creanței poate pune în discuție prorogarea convențională a competenței ca fiind o clauză ilicită pe baza dispozițiilor privind protecția consumatorilor.
13. Dacă se ia în considerare noțiunea „consumator” interpretată în mod restrictiv, atunci profesionistul care preia creanța de la consumator nu va putea beneficia de protecția care îi este conferită consumatorului și nu va putea invoca nulitatea convenției atributive de competență.
14. Cu toate acestea, se poate lua în considerare că o importanță esențială o are doar creanța inițială, izvorul obligației din care rezultă creanța respectivă, care îi precizează caracterul, iar cesiunea în sine nu schimbă forma obligației. În acest caz, profesionistul ar putea invoca protecția consumatorilor prevăzută de articolul 3 alineatul (1) [și articolul] 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993, subrogându-se în drepturile și obligațiile consumatorului, preluând în întregime statutul acestuia cu toate consecințele acestui fapt. Este

vorba, în această situație, nu doar de simplul transfer către cesionar al convenției atributive de competență, ci al regimului particular de protecție a consumatorului, care rezultă din faptul că o parte a contractului este defavorizată.

15. O astfel de extindere a domeniului de aplicare a protecției nu pare justificată având în vedere interpretarea într-un mod destul de restrictiv a noțiunii „consumator”. Mai mult, directiva impune statelor membre un model de sistem juridic național în care clauzele abuzive din contractele încheiate cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor nu creează obligații pentru consumator, în calitate de parte la contract defavorizată din punct de vedere economic. Acesta este scopul regimului de protecție a consumatorului rezultat din dreptul Uniunii. Acesta urmărește să garanteze protecția consumatorului în calitate de parte la contract considerată defavorizată din punct de vedere economic și mai puțin [OR 12] experimentată din punct de vedere juridic decât cocontractantul său, care nu trebuie să fie descurajată să inițieze acțiuni în justiție prin faptul că este obligată să introducă acțiunea în fața instanțelor din statul pe teritoriul căruia este domiciliat cocontractantul acestuia (Hotărârea CJUE din 19 ianuarie 1993, *Lehmann Hutton INc*, C-89/91, EU:C:1993:15). Având în vedere aceste elemente, răspunsul la întrebarea de mai sus este necesar în vederea soluționării litigiului cu care este sesizată instanța de trimitere.

DOCUMENT DELIBERÉ